

Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd (Rom. 14 : 5)

Ds. A Vergunst (1978)

Er zijn soms in de gemeente Gods zaken, waarnaar verschillend geoordeeld wordt. Zo ook in de gemeente, waaraan Paulus de brief schrijft, waaruit we de bovenvermelde tekst hebben aangehaald. Er is verschil van gedachten over het eten van sommige spijzen, en dat in verband met de ceremoniële wetgeving; ook ten aanzien van het onderhouden van bepaalde dagen is er een uiteenlopende opvatting. Met deze zaken heeft ook de apostel te doen. Hij spreekt echter geen oordeel uit. Hij laat deze zaak voor een ieders „gemoed”. Hierin moeten wij elkander niet beoordelen, noch minder veroordelen.

Laten we dit gedeelte eens lezen: „De een gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden. Die daar eet, verachte hem niet, die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet, die daar eet; want God heeft hem aangenomen”. Vers 3, „De een acht wel de ene dag boven de andere dag, maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd”.

Hoe onderwijzend is dit gedeelte van de Schrift ook ten aanzien van de zaak van de vaccinaties. Deze zaak blijft telkens onze aandacht vragen. Vooral wanneer hier en daar van tijd tot tijd zich polio-gevallen voordoen, welke dan heel bijzondere aandacht trekken. Een geweldige campagne wordt dan gevoerd om hen, die hun kinderen niet hebben laten inenten, daartoe alsnog te bewegen. Veelal gaat vandaag aan de dag een en ander gepaard met een hetze van pers en andere communicatiemedia. Hoe grof men dan zich durft uitleven tegen hen, die bezwaren hebben tegen deze inenting, is vaak onvoorstelbaar. Een „fabrikant” van rolstoelen meldt zich bij een schoolhoofd in de besmette omgeving om met hem tot „zaken” te komen. Zo'n macabere grap is tekenend voor de sfeer, waarin alsdan onze mensen moeten leven.

Mensen, die het nooit moeilijk hebben met het plegen van de abortus (een kwaad dat tot „lopende band-werk” geworden is), blijken nu de krachtigste verdedigers van bedreigd leven. Juist in de sfeer van de hetze is het dan zo moeilijk om een evenwichtig oordeel te vormen over de juiste houding, die men onder zulke omstandigheden moet innemen. We weten, -dat uit kracht van de vorming, die we in onze kringen van ouds gekregen hebben, er een grote weerstand tegen vaccinaties bestaat. Terecht, naar ik meen. Er is vaak zo gesproken en geschreven of wij het leven in eigen hand nemen konden. De eenvoudige vromen hebben zich vanouds gestoten aan een redenering, waarin nog nauwelijks plaats voor Gods handelen gelaten werd. Daarbij kwam, dat de pokken-vaccinaties zelf ook vele nare gevolgen hebben kan. Juist ook om het laatste is er steeds sterk verzet geweest tegen vaccinatie-dwang. Vooral in de S.G.P. heeft men de strijd tegen de vaccinatie-dwang tot een politieke gemaakt; ook om de gevolgen, die een en ander had. Deze strijd is met een gunstige uitslag bekroond, want de dwang is afgeschaft. Het zich wel of niet laten vaccineren of immuniseren is een zaak van persoonlijke beslissing geworden. En die is niet altijd eenvoudig. Laten we dat niet vergeten. Bij velen ontbreekt het inzicht in wat er gebeurt. Er zijn toediening van sera, die verkregen zijn uit dieren, welke een weerstand tegen sommige ziekten geven* die zich voordoen, pr zijn besmettingen met verzwakte virussen, "die een ziektekiem in een gezond lichaam brengen met het doel, het lichaam zelf de gewenste weerstand te doen ontwikkelen. Dat verschilt dus nogal'wat.

We kunnen niet ontkennen, dat sommige ziekten, die voorheen tot een gesel van de mensheid waren, niet meer op zo'n uitgebreide schaal voorkomen. Dat zijn niet te loochenen feiten.

Toch geeft dat velen de vrijmoedigheid niet om tot vaccinatie over te gaan; terwijl anderen hun aanvankelijke bezwaren zien wegvallen. Is dit nu niet een zaak, waarin het aankomt op het „in eigen gemoed ten volle verzekerd" zijn? 'k Meen van wel. Wanneer ik dit zo stel, is die niet los van mijn zeer persoonlijke levensondervinding in een zo tere aangelegenheid als deze is. Wat polio betekent in een gezin, weten we uit ondervinding. Ook welke zorg en kommer als dan het hart bezetten kan, wanneer we denken aan onze kinderen. We mogen niet zorgeloos zijn en toch ook de Heere niet voorbijgaan. En dan weten we; dat juist dat de Heere rust en onderwerping geven kan in de wetenschap, dat ons leven in Gods hand is. Het is beter in Zijn handen te vallen, dan in de handen van mensen. Dat kan in zware nood een veilige schuilplaats zijn. We weten dat uit de praktijk van het leven. De Heere heeft behoed. En gewis, het zijn de slechtste tijden niet. Dat wil niet zeggen, dat geen nieuwe strijd kan volgen.

Een aantal jaren later deed zich in Rotterdam- West een heel ernstig polio-geval voor. Wat een zorg en spanning ook in de gemeente; Als we aan haar dachten, die getroffen was, een meisje, dat van de ene dag op de andere dag, van een levenslustig kind tot een hulpbehoevend kind werd, dan sloeg de schrik om ons hart. We konden de verscheurende twijfel van de ouders zo goed begrijpen. Hebben we er goed aan gedaan? Hebben we ons kind het nodige niet onthouden? Zouden we dan niet denken aan onze kinderen, die we zo liefhebben en die we voor zulk onheil zouden willen behoeden?

In het lezen van de Heilige Schrift was de beurt Ezra 8. Het begin waren slechts namen. Maar daar kwamen we bij de verzen 21-23: „Toen riep ik aldaar een vasten uit aan de rivier A'hava, opdat wij ons verootmoedigen voor het aangezicht onzes Gods, om van Hem te verzoeken een rechte weg, voor ons en onze kinderkens, en voor al onze have. Want ik schaamde mij van de koning, een heir en ruiters te begeren, om ons te helpen van de vijand op de weg, omdat wij tot de koning hadden gesproken: De hand onzes Gods is ten goede over allen, die Hem zoeken, maar Zijn sterkte en Zijn toom over allen, die Hem verlaten. Alzo vastten wij; en verzochten zulks van onze God; en Hij liet Zich van ons verbidden". De Heere kwam er onderwijzend in mee. We hadden in het verleden ook gesproken over de hand onzes Gods, die ten goede over ons uitgestrekt was. Daarom schaamden we ons om nu „vaccinatie" als een heir en ruiters te begeren. We hebben toen 's zondags in de gemeente over dit woord gesproken en niet zonder onderwijs in de gemeente. Voor ons was de zaak toen duidelijk.

Toch hebben we toen niet zonder opmerking gelezen, dat Nehemia bij zijn tocht wel ruiters van de koning begeert. Lees Nehemia 2:7: „Voorts zeide ik tot de koning: Zo het de, koning goeddunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan gene zijde der rivier, dat ze mij overgeleiden, totdat ik in Juda zal gekomen zijn", en in vers 9: „En de koning had oversten des heirs en ruiteren met mij gezonden".

Zou Nehemia nu Ezra een verwijt mogen maken van zorgeloosheid? Zou Ezra nu Nehemia een verwijt mogen maken van biddeloosheid? 'k Dacht van niet. Wat Nehemia mocht, kon Ezra niet doen; wat Ezra mocht beoefenen, was Nehemia's deel niet. Dat is nu wat Paulus in Rom. 14 ook schrijft. En nu zullen er zijn, die met Ezra goed over de Heere gesproken hebben; en daarom zich en de hunnen, ook zelfs in deze noden, niet kunnen en durven te laten vaccineren; en er zullen er zijn die met Nehemia van de koning „oversten des heirs en ruiteren" begeren. Laten we dat voor een ieders „gemoed" laten. Daarin moeten we niet oordelen en veroordelen, 'k Las in een kerkelijk blad: We laten het aan de

mensen over; we censureren niet in deze zaken. Dat betekent, dat we nooit de „gewetens" kunnen binden in deze zaak aan „zo zegt de Heere", Als het over stelen, moorden of overspelen gaat, zeggen we niet: Dat laten we aan de mensen over, want er staat duidelijk geschreven wat Gods eis is. Maar in deze zaak is het als Paulus aan de Romeinen schreef over het spijs eten en houden /van dagen. Dit is wat we noemen een „afgeleid beginsel".

Eén ding echter mag niet vergeten worden: Paulus zegt (de Heere zegt): „Die de dag waarneemt, die neemt Hem waar de Heere; en die de dag niet waarneemt, die neemt hem niet waar de Heere. Die daar eet, die eet zulks de Heere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet zulks de Heere niet, en hij dankt God (Rom. 14 : 6).

Dat is het voornaamste, we moeten de dingen niet zomaar doen. Dat geldt vaccineren en niet-vaccineren. Laten we het onderwijs van de Heere zoeken. Het moet een persoonlijke beslissing zijn. Niemand mag zich in deze „gemoeds-zaak" op een ander beroepen of verlaten, ook hierin is het nodig: Die het doet, die doet zulks de Heere; die het niet doet, die doé-het-niet de Heere". Er moeten beslissingen voor Gods aangezicht genomen worden. En die kunnen wel beproefd worden. Maar de Heere beschaamt niet, die Hem verwachten, 'k Zal nooit zeggen: Dat moet u niet doen!, of dat moet u wel doen. 'k Verwijs liever naar Gods Woord en naar het gebed, naar de binnenkamer, waar we onze noden op onze knieën tot de Heere brengen.

Ezra en- Nehemia. Wat de ene mocht, kon de ander niet doen; wat de ander deed, durfde de ene niet betrachten. Maar van Ezra en Nehemia geloven we, dat zij hun „beslissingen" de Heere genomen hebben. En daar komt het bij vaccineren of niet-vaccineren op aan. „Een ieder zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.

Niet bij geval!

Zowel in onze Heidelbergse Catechismus als in onze Nederlandse Geloofsbelijdenis, wordt uitvoerig de leer der voorzienigheid behandeld. In beide wordt er gewezen op het feit, dat niet het „toeval" regeert, maar dat ons leven door de Heere geleid wordt. De zinsnede van onze Catechismus zal aan ons allen wel bekend zijn. We lezen in zondag 10: Vraag 27: „Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Antwoord: De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn vaderlijke hand ons toekomen". En in Artikel XIII van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis, dat handelt over „Van de voorzienigheid Gods en regering aller dingen" . lezen we: „ ... Deze lering geeft ons een onuitsprekelijke troost, als wij door haar geleerd worden, dat ons niets bij geval overkomen kan, maar door de beschikking onzes goedertierene hemelse Vader, die voor ons waakt mét een Vaderlijke zorg, houdende alle schepselen onder Zijn heerschappij, alzo dat niet één haar van ons hoofd (want die zijn alle geteld), ook niet één musje op de aarde vallen kan, zonder de wil onzes Vaders ...". Deze zaken zijn het overdenken zo waard. Ook in deze tijd. Elke dag vernemen we dat nieuwe polio-gevallen in ons land worden geconstateerd. Het is begrijpelijk, dat deze grote zorg in vele harten blijven verwekken. En ook verdriet in de gezinnen, die door deze ernstige ziekte getroffen worden.

Wij belijden, dat alles ons overkomt uit de handen van „onze goedertierene hemelse Vader, Die voor ons waakt met een Vaderlijke zorg". Hoe nodig is het om juist hen, die zo zwaar beproefd zijn, deze woorden in de gedachtenis te brengen. Er kunnen juist in de nood, die over ons komt, zoveel bange en benauwende vragen ons voorgelegd worden, dat we aan de vertwijfeling schier prijs gegeven worden. Daarom is het zo nodig, dat we in innig medeleven met de grote noden, die er bij velen zijn, juist naar deze Vaderlijke zorg verwijzen. Regeert niet de Heere over alle dingen! Kan er een haar van ons hoofd vallen, zonder de wil des Vaders? Kunnen ziekten en beproevingen ooit werkelijk met de gebodene lijdzaamheid gedragen worden, als we niet uit onze nood leren opzien tot deze heilige regering Gods! Wat kan de waarheid van het beledene in het aangehaalde artikel van onze geloofsbelijdenis een zoet doorleven in grote moeite betekenen. „Deze lering geeft, ons een onuitsprekelijke troost". Vooral als we rust mogen vinden in de beschikking van „onze goedertierene hemelse Vader". Zowel de Heidelberger als ook de Geloofsbelijdenis brengen het geloof in Gods regering ter sprake bij het kennen van God in het aangezicht van de Heere Jezus Christus. Hoe zouden we anders ooit van „een goedertierene hemelse Vader" kunnen spreken. Buiten Christus is de Heere een verterend vuur en een eeuwige gloed. Maar in Christus ontdekt Hij Zich als een genadige toevlucht en troostende schuilplaats.

Leeft in onze gemeenten het meeleven met de zwaar beproefde ouders om hen aan deze Schuilplaats te bevelen in de weg des gebeds. Door de wereld worden deze mensen koud en liefdeloos heimelijk of openlijk verwijten van zorgeloosheid gemaakt. En aan deze verwijten kan ook zoveel persoonlijke aanvechting verbonden zijn, aangaande beslissingen, die men eerder ten "aanzien van de kinderen, eerlijk heeft gemeend te moeten nemen. En deze aanvechtingen worden tevens veroorzaakt door het feit, dat bij vele anderen niet-getroffenen, nu een levenshouding zich openbaart, die doet denken aan „Sauve-qui-peut = Redde wie zich redden kan, uitmondende in een heftige discussie over al of niet inenten. In deze discussie lijken eerder ingenomen standpunten zonder meer prijs gegeven te worden.

'k Wil met nadruk erop wijzen, dat over verzekeringen en inenten vanouds onder ons de opvatting voorgestaan werd, dat het gebruik van deze middelen niet met het kinderlijk betrouwen op de Heere overeenkwam, al zie ik niet voorbij aan het feit, dat de waarschuwingen van wijlen Ds. G. H. Kersten voornamelijk betrekking hadden op de inenting tegen de pokken, die zelfs naar medisch oordeel grote gevaren met zich meebracht. Onder ons leeft nog steeds een volk, dat hun geweten geweld zou aandoen als zij over deze bezwaren zouden heenstappen. Zij kunnen, durven en willen het niet. Laten we daar eerbied voor hebben, al zouden we daar persoonlijk anders over denken. Zou de hand des Heeren dan nu verkort zijn, dat Hij niet machtig is om ons te verlossen? We weten heus wel, dat er ook zijn, die zonder de ernst en betekenis van deze zaak te overwegen, zonder in de weg van ootmoedig smeken om Gods bewaring, lichtvaardig op anderen afgaan; maar er zijn er ook, en ik vrees velen, die de veiligheid bij het geboden middel zoeken en de Heere voorbijgaan. Als we het eerste fatalistisch noemen, dan zou ik bij het laatste wel willen vragen: Hebt ge de wil des Heere beproefd? Daarom heb ik in een eerder schrijven erop gewezen, dat er „beslissingen voor Gods aangezicht" genomen moeten worden. En als we voor Gods aangezicht mogen komen, zouden we dan niet moeten opmerken hoever ons leven van de Heere is afgeweken. Als we meer op onze knieën lagen, zouden we met veel schuld bij de Heere moeten terechtkomen. En waar in schuld onder de Heere gebogen wordt, daar blijft de Heere niet achter. Dan zouden we ook Gods beproevingen kunnen aanbidden,

wetende en aanvaardende, dat de Heere recht is in al Zijn weg en werk. Dan zou de Heere ons kunnen gedenken, omdat Hij in de toom, die toch ook in deze gebeurtenissen is aan te wijzen, des ontfermens wil gedachtig zijn. Dan zou dit alles dringen tot bekering tot God.

Dit stukje is geschreven uit een diepe bewogenheid met ouders, die door de beproevende hand Gods zijn bezocht en aan wie helaas zoveel' voorbijgegaan wordt. Met sommigen van hen heb ik gesproken en zij lijdten onder hun leed.

Daarom, beproefden, laat uw hoop op God zijn, Die ten laatste niet zal beschamen. Leg uw smart de Heere voor en weet dat Hij hulp en uitkomst kan schenken. En hoe ook geslingerd, lezers, de Heere leert ons, dat zij niet beschaamd worden, die zich voor God verootmoedigd hebben en wisten van de hand onzes Gods, die ten goede is over allen, die Hem zoeken. Met dat volk mochten we ons innig verbonden weten, 'k Wil daarmee over niemands consciëntie heersen. Integendeel. Ook dat hebben we van Ds. G. H. Kersten geleerd. Hoe krachtig hij zich tegen verzekeren keerde en deze afwees, toch Uet hij in deze zaken ruimte voor de vrijheid van de consciëntie. Ten bewijze daarvan leg ik u voor, wat hij schreef in een rede voor de S.G.P., getiteld: „Van zware strijd“.

„Laat ons de strijd niet vertroebelen door over elkanders consciëntie te gaan heersen. Voorwaar we zouden verder gaan dan onze bevoegdheid strekt; verder dan de kerk zelfs gaat en gaan mag. De kerk treedt, gelijk Calvijn ons onderwees, alleen lerend op in consciëntie-gevallen. Dan zou de gedragslijn van een politieke partij niet tot het politieke leven beperkt blijven. Overdenke een ieder rustig wat in deze de weg zij, die we hebben te kiezen en schenke God ons saam een weinig geloof om in kinderlijk betrouwen op Hem ons in Zijn hand te geven. Maar het zij toch uit ons midden uitgebannen het heersen over elkanders geweten, en de zucht naar censure die zelfs de kerk niet toepast“.

Laten we dat nog eens onderstrepen: „Overdenke een ieder rustig wat in deze de weg zij, die we hebben te kiezen“, maar laat, en dat herhaal ik met nadruk, ook in deze uit ons midden gebannen zijn het heersen over elkanders geweten“. En bovenal geve de Heere ons samen een weinig geloof om in kinderlijk betrouwen op Hem ons in Zijn hand te geven; wetende dat „alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat zij tegen Zijn wil zich noch roeren, noch bewegen kunnen“. We ^weten, dat de oefening van geloof een genadige gave Gods is; hoe dikwijls zijn ook Gods kinderen niet in grote strijd, en niet alleen maar ten aanzien van deze zaken, die toch slechts in dadelijk geloof in Gods handen kunnen gelaten en gegeven worden. Ook hierin zal het dikwijls maar zijn in het leven: Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp. Vandaag vrijmoedigheid tot de Heere, morgen in zware aanvechting; en het duurt soms geen dag. Maar laten we dan met al deze ook innerlijke nood, een plaats aan Zijn voeten zoeken en hij Hem alleen onderwijs.

Heer', wijs mij toch Uwe wegen.

Die. Gij wilt, dat ik zal gaan

Tot dezelve maak genegen.

Mij en doe mij die verstaan.